

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 4/2005 rd

Statsrådets utredning med anledning av halvtidsöversynen av Lissabonstrategin

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet remitterade den 10 december 2004 en kompletterande skrivelse 1. VNK 03.12.2004 och den 11 februari 2005 en kompletterande skrivelse 2. VNK 10.02.2005 om halvtidsöversynen av Lissabonstrategin (E 84/2004 rd) till miljöutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- miljøråd Jussi Soramäki, miljöministeriet
- generaldirektör Lea Kauppi, Finlands miljöcentral.

Samband med andra handlingar

Utskottet har tidigare gett utlåtande MiUU 34/2004 rd i saken.

UTREDNINGEN

Förslag

Gemenskapen har sedan 2000 arbetat med att genomföra Lissabonstrategin. Den kompletterades med ett miljöavsnitt vid Europeiska rådet i Göteborg 2001. I mars 2004 tillsatte Europeiska rådet en högnivåarbetsgrupp för att förbereda en halvtidsöversyn av strategin eftersom genomförandet inte kommit tillräckligt långt för att målen i strategin ska nås. Arbetsgruppen Wim Kok lämnade sin rapport¹ den 4 november 2004. Halvtidsöversynen tas till behandling vid Europeiska rådet i mars 2005. Statsrådets första kompletterande skrivelse innehåller regeringens synpunkter på rapporten från arbetsgruppen Wim Kok. Kommissionen lämnade den 2 februari

2005 sin rapport² till Europeiska rådets vårmöte i mars och därefter översände regeringen sin andra kompletterande skrivelse med synpunkter på denna rapport och förslagen om en halvtidsöversyn av Lissabonstrategin samt kompletteringar av tidigare synpunkter.

Regeringens ståndpunkt

Regeringen anser att kommissionens budskap i grunden är bra. EU:s ekonomiska konkurrenskraft kan säkerställas genom att strategin koncentreras på tillväxt och sysselsättning. Det är nödvändigt för att andra aspekter på en hållbar

¹ "Facing the challenge — the Lisbon strategy for growth and employment" 3.12.2004.

² Meddelande inför Europeiska rådets vårmöte — Att arbeta tillsammans för tillväxt och sysselsättning — Nystart för Lissabonstrategin, KOM (2005) 24, 2.2.2005.

utveckling ska kunna tillgodoses i framtiden. Finland omfattar kommissionens syn att en koncentrerad tillväxt och sysselsättning nu är helt förenlig med målen på det sociala området och miljöområdet. De tre prioriteringarna (Europa ska bli en attraktivare plats att investera och arbeta i, kunskap och innovation utgör centrala faktorer i Europas tillväxt, politiken ska utformas så att företagen kan skapa fler och bättre arbetstillfällen) anses vara bra. Men kommissionens separata handlingsprogram ses som alltför omfattande.

Finland delar kommissionens syn att Europa bör axla en ledande roll i att främja en hållbar konsumtion och produktion och att kommissionen och medlemsstaterna aktivare bör arbeta för att föra fram ekologiskt effektiva innovationer, inbegripet miljöteknik. De innebär en stor möjlighet när det gäller att bekämpa skadliga miljöeffekter och förstärka EU:s konkurrenskraft i ett

globalt sammanhang. I framtiden bör projekt som hänförs till kommissionens handlingsprogram för miljöteknik finansieras över EU:s kommande ramprogram för konkurrenskraft och nyskapande.

I behandlingen av den nya kemikalielagstiftningen, dvs. REACH-förordningen, är det viktigt att ett balanserat slutresultat med tanke på konkurrenskraften och hälso- och miljöskyddet nås så fort som möjligt. Finland omfattar kommissionens uppfattning att en bättre lagstiftning har positiva effekter för den ekonomiska tillväxten, sysselsättningen och produktiviteten. Lagstiftningen bör fortsatt förenklas men det behövs också marknadsbaserade lösningar som ett alternativ till lagstiftning. De projekt som kommissionen föreslår kan stödjas. Ekonomiska, sociala och miljöpolitiska konsekvenser bör i lika delar vägas in i utvärderingarna.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet har studerat halvtidsöversynen av Lissabonstrategin med tanke på sitt eget behörighetsområde och hänvisar till sina allmänna uttalanden om den (MiUU 34/2004 rd). I detta sammanhang tar utskottet ytterligare fram följande synpunkter.

Miljöperspektivet i den förnyade strategin är mycket snävt. Kommissionen föreslår bara att gemenskapen satsar på ekologiskt effektiva innovationer och miljöteknik, inte minst inom områden som hållbar användning av resurser, energieffektivitet och klimatförändringar. Fler och bättre investeringar i forskning och utveckling är bra för konkurrenskraften och utvecklingen av miljötekniken.

Utskottet anser att det är bra för Europas konkurrenskraft och möjliggör en hållbar sysselsättningsutveckling om besluten fattas med hänsyn till miljöaspekter på hållbar utveckling. Miljöperspektivet bör alltså vara den grund som en konkurrenskraftig ekonomi byggs upp på och inte en fristående del av strategin. I rapporten till

vårmötet framhålls att lejonparten av de negativa miljötrender som tas upp i strategin för hållbar utveckling samtidigt är centrala faktorer för ekonomisk tillväxt och att det kan vara en risk för Europas konkurrenskraft att förbigå dem. Ur denna synvinkel är det motiverat att förstärka Lissabonstrategins miljödimension eller att lägga tillräckligt stor tyngd bakom strategin för hållbar utveckling. Relationen mellan Lissabonstrategin och strategin för hållbar utveckling är viktig och bör utredas ytterligare. Den senare innehåller gemenskapens långsiktiga mål medan den förra är ett måldokument på mellanlång sikt. Hållbar utveckling bör vara en central princip också i den förnyade Lissabonstrategin.

Det krävs ekologiskt effektiva innovationer för att den ekonomiska tillväxten och de ökade negativa miljöeffekterna ska kunna kopplas loss från varandra. Ökad miljöeffektivitet gör det lättare att bekämpa klimatförändringarna och att införa hållbara konsumtions- och produktionsmetoder. Utskottet omfattar därmed regeringens syn på en ledande roll för gemenskapen i att

främja hållbara produktions- och konsumtionsmönster och behovet av miljöeffektiva innovationer. Det behövs riskfinansiering och bättre ekonomiska styrmedel för att lansera ny teknik på marknaden. Men de finansiella alternativen har ingen särskilt synlig plats i kommissionens rapport. Kommissionen nämner Europeiska investeringsbanken som en finansiell källa för miljöteknik. Det är på det hela taget viktigt att vi fördomsfritt förstärker de positiva effekterna av ekonomiska styrmedel för miljöteknik och t.ex. användningen av förnybar energi, för att upp-

muntra innovationer och skapa en attraktiv investeringsmiljö. Att ta fram nya ekonomiska styrmedel kunde ingå i målen för en enklare lagstiftning och marknadsbaserade lösningar.

Utlåtande

Miljöutskottet meddelar

att utskottet omfattar regeringens ståndpunkt allt medan den poängterar ett starkare miljöperspektiv i strategin.

Helsingfors den 16 februari 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pentti Tiusanen /vänst
vordf. Heidi Hautala /gröna
medl. Susanna Haapoja /cent
Tuomo Hänninen /cent
Antti Kaikkonen /cent
Kari Kärkkäinen /kd

Jouko Laxell /saml
Heikki A. Ollila /saml
Eero Reijonen /cent
Unto Valpas /vänst
Ahti Vielma /saml
Pia Viitanen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.